

Nr 3.

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om vissa instruktioner åt den svenska delegationen hos Förenta Nationerna.

Uti en inom första kammaren av herr *Öhman m. fl.* väckt motion, nr 242, ävensom uti en likalydande uti andra kammaren av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.* väckt motion, nr 317, hemställes, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att instruktioner ges den svenska delegationen hos Förenta Nationerna att understödja alla förslag och initiativ som syfta till åstadkommande av förhandlingar och en fredspakt mellan de fem stormakterna och alla sådana förslag och initiativ som syfta till ett bevarande av stadgans bestämmelser om säkerhetsrådets befogenheter och vetorättens bibehållande inom detsamma».

I fråga om motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet. I motiveringen för sin hemställan förklara motionärerna bl. a., att det i nuvarande läge vore särskilt viktigt, att de fem stormakterna avsluta en fredspakt, som kan åstadkomma internationell avspänning, nedrustning och atomvapenförbud.

Utskottet erinrar om att, då förslag om ett avtal mellan de permanenta rådsmedlemmarna framställdes vid Förenta Nationernas generalförsamling 1950, det å svenska delegationens vägnar uttalades följande: »Är det inte uppenbart, att ett avtal mellan de permanenta medlemmarna av säkerhetsrådet skulle vara ett instrument för fredens bevarande, endast om det innefattade en överenskommen lösning av de viktigaste tvistefrågor, som skilja makterna åt? Men om avtalet vore begränsat till allmänna försäkringar om vilja till fred och samarbete, så bleve det endast en upprepning av uttalanden i Förenta Nationernas stadga». Utskottet ansluter sig till den sålunda från svensk sida framförda meningen.

Utskottet erinrar jämväl om att 1950 års utrikesutskott i anledning av då väckta motioner om uppdrag för de svenska ombuden vid Förenta Nationerna att verka för förbud mot atomvapenkrigföring yttrat: »Något som helst tvivel kan inte råda därom, att vårt land önskar medverka till åvägabringande av en sådan internationell överenskommelse, som genom att ge trygghet mot vapnets användning undanröjer det hot mot civilisationen, atomvapnet utgör». Med hänvisning till nyss återgivna uttalande yttrade 1951 års utrikesutskott i anledning av då väckta motioner i ämnet: »Att vårt land

ställer sig lika positivt till varje nedrustningsöverenskommelse, som effektivt undanröjer eller förminskar krigsfaran, därom kan heller icke något tvivel råda». Utskottet finner, att de uttalanden, som ovan återgivits, äga full giltighet, och svenska delegationen har i denna anda tagit ställning, då motionärernas krav av Sovjetunionen framfördes vid Förenta Nationernas senaste generalförsamling.

Varken i nu omförmälda avseenden eller beträffande vad i motionerna angivits rörande bevarande av stadgans bestämmelser om säkerhetsrådets befogenheter och vetorättens bibehållande finner utskottet motionerna giva riksdagen anledning till uttalande beträffande instruktion för den svenska delegationen hos Förenta Nationerna.

Utskottet erinrar om att de instruktioner, som varit bestämmande för de svenska ombudens ställningstagande inom Förenta Nationerna, utfärdats av Kungl. Maj:t efter hörande av utrikesnämnden. Utrikesutskottet uttalar sin förvissning, att under de rådplägingar med nämnden, som kontinuerligt äga rum rörande instruktioner för de svenska ombuden till Förenta Nationerna, uppkommande förändringar i dessa frågors läge bliva beaktade.

Under återopande av vad sålunda framförts får utskottet hemställa, att motionerna I:242 och II:317 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1952.

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit
från första kammaren: herrar Sandler, Strand, Ohlson, Domö, Wigforss,
von Heland, Elmgren och Näsgård;
från andra kammaren: herrar Fast, Hall, Pettersson i Dahl och Edberg.
